

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ
УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиққани
№ 150 (13.412).
6
1966 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

МЕХАНИЗАТОР, жасорат кўрсат!

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДАГИ «АНДИЖОН» СОВХОЗИНИНГ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН БРИГАДАСИ БОШЛИГИ,
СОЦИАЛИСТИК МЕХНАТ ҚАҲРАМОНИ МАМАЖОН ДАДАЖОНОВНИНГ РЕПУБЛИКАДАГИ БАРЧА МЕХАНИЗАТОРЛАРГА ХАТИ

МАМАЖОН ДАДАЖОНОВ бахтлар водийси гўзал Фарғонада. Унинг туғилган қишлоғи азамат Андижон областининг Ленин районидир.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Мамажон Дадажонов аниқгина Ленин районидидаги Илтифат номи қолхозда коммунистик меҳнат бригадасига раҳбарлик қиларди. У юрак амрига қўлиб солиб, қўриққа нади. Хоҳир ўртоқ Дадажонов Сирдарё областинидаги 19-«Андижон» совхозига меҳнат қилиб, Мирзачўли гулистон қилиш учун курашарди.
Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатиди, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг аъзоси Мамажон Дадажонов совет пахтачилигини ривожлантиришда жуда катта муваффақиятлари учун шу йил Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Азиз пахтакорлар, механизатор дўстлар!
Мен шу хатни ёзишдан олдин кўп ўйладим, мулоҳазалар юртдим. Пахтанинг аҳамиятини, қадриятини яхши билдим. Унинг толаси йўлимизни ериштирилганини, бахт-саодат келтирилганини, дўстлик, қардошлик муносабатларини менинг билимим билан турганлигини чуқур фахрийлик. Лекин, ҳаёт юксалган сари янги фикрлар, янги талаблар туғилганлигини, янги иш усуллари вужудга келганлигини яхши ангаймиз. Партия XXIII съездининг қарорларида замонавийнинг юксалиш мислери, истиқболларни очиб берилганлигини ҳар биримиз обдон тушунамиз. Бас, шундай экан, биз деҳқонлар эъзоз-леб, кўз қорачиқидай аялмай, улуғлаб келган пахтачилигимизни келажак ҳақида, унинг ҳали гўла ҳал этилмаган масалалари тўғрисида ўйлаб, масдан илҳомимиз йўқ. Мен механизатор сифатида пахтачилигимизнинг асоси, истиқболи бўлган умуман механизация ҳақида, асосан пахта терими машиналаштириш тўғрисида баъзи фикрларни баён этмоқчиман.
Утган даврга ва ҳозирга бир назар ташлейлик: ёгон-оқошдан тракторгача, этакдан бункергача бўлган қанчадан-қанча машаққатли йўллари бо-

сиб ўтиб, пахта етиштиришининг аниқ, кенг ва ойдин йўлига тушиб олдик. Эндиликда фан ва илм таърибига асосланган прогрессива агротехника кўлдошимиз, кўнмақдошимиз бўлиб қолди. Партия раҳнамолигида, ҳукуматимиз ёрдами туфайли кўнмақдошимиз қайта узатас етди. Пахтакорлар учун химия ҳам ёрдамга келди.
Деҳқончилик маданиятининг негизи ва мўл ҳосилининг олтин қалити бўлган мелiorациялаш ва ирригация ишларини тубдан яхшилаш соҳасида катта тadbирлар белгиланмоқда. Партияимиз Марказий Комитетининг май пленуми бу соҳада амалий тadbирлар белгиледи. Ҳеч шубҳа йўқки, ирригация-мелiorация ишлари ҳам равион изга тушади. Деҳқончилигимиз, асосан пахтачилигимиз бундан ҳам жадал тараққий этаверади.

Бу гапларни айтишдан мақсад нима? Шунингча бир марта таъкирлаш керакки, бизда пахтадан муттасил юқори ҳосил кўтариш учун ҳамма шарт-шароитлар мавжуд. Республиканимизда, област, район, қолхоз ва совхозларда янги ҳосил ва ҳосилдорлик йилдан-йил кўтарилмоқда. Шундай экан, машинада пахта терилиши қандай бўлади. Бу саволга қониқарли жавоб бериш учун ҳали кўп ишлаш керак. Тўғри, машиналар бункердан тўкилатган «оқ олтин» у йилдан-бу йилга кўпайиб борапти. Лекин умумий ҳосилга нисбатан бу жуда оз.

Азиз биродарлар! Ахир, бултур ва узоғи йиллардан бошлабгина машинада пахта тероватганимиз йўқ-ку. Агрегатларимизни кўп йиллардан буён ишлатиб келамиз. Илтифатимизда ҳозир 20 мингдан кўпроқ машина бор. Ҳар бир агрегат билан 2 тоннадан пахта терилганда ҳам бир кунда 40 минг тонна бўлади. Бир ойда бир миллион 200 минг тоннага етди. Ҳолбуки, бундан анча ошириб пахта терилиши, пахтакорларнинг ярим юқини енгиллатишига мумкин. Афсуски, ҳали ана шундай қилолмаётимиз. Утган йили республиканимиз салкам 4 миллион тонна пахта тайёрлаган бўлса, шундан бир миллион тонна ҳам машинада терилмади. Ҳар бир агрегатнинг мавсумда тўрган пахтаси чамаман 50 тоннага ҳам етмади.

Шундай бир мисолни олайлик: моҳир, тadbиркор механизатор мавсумда ўз агрегати бункеридан 200 тонна ва ундан ошириб пахта тўқини ҳолда, шу марказдаги машинани бошқарган бошқа механик-ҳайдовчининг тўрган пахтаси 40 тоннага ҳам етмади. Яна бир бундай тadbирчиликни кўриш керак: бу ўринда машинанинг икки хил қўлда — бири уста ва элчил, иккинчиси сиз нўно, малакисиз қўлда бўлишадир. Машина пахтани яхши оламайди, чела терди, тўқиди деган гаплар ўткинчи, қолоқ фикрлардир. Бундай фикрда юрган кишилар менинг ҳаммаси ўртоқларим орасида бўлмаса керак деб ўйлайман.

Бизга ишониб топишиб қўйилган машиналар бебаҳо. Булар дунёдаги барча машиналардан яхшироқ, афзалроқ тарафди. Фақат унинг (тилини билмиш) керак. Гвардиячиларимизнинг муносиб ва теваранли бўлиб қолган моҳир механизаторларимиз Турсуной Окунова, Валентин Топоков, Жаҳод Қўнаев, Маннон Жалолов, Қурбон Кенжаев, ана ва яна бир қанча мирзачўрлар ҳар бир мавсумда озунчи хирмон ушатишди. Уларнинг ибратли меҳнати терим машинасига бўлган ишонч ва муҳаббатга тобора оширмоқда. «Зангори келамларимизга талоб ва эҳтиж ҳар қанчонидан ҳам ошиб бораётганлигининг сабаби ҳам ана шунда.

Аммо баъзи кишилар борки, теримни механизациялашга пая-поя қилиш қарайди, техника ремонтини кейинга сўради, қадарла тadbирларга эътибор бермайдилар, гўзани машинабо қилиб ўтирмайдилар. Улар машинада пахта теришга ёмон таъсир кўрсатишди.

Айрим ҳўжаликларнинг раҳбарлари эса пахта йиғим-теримда машиналарга таяниб иш кўриш ўрнига мактаб ўқувчиларига, ташқаридан келадиган хашарчиларга кўз тутмоқдалар. Бу ўқишга, ишга салбий таъсир кўрсатишмоқда. Ҳўжаликлардаги мавжуд техника воситалари тўла сафарбар этилса, уларнинг қувватидан максимал даражада фойдаланилса мавжуд ҳосилни деҳқонимиз ёрдамисиз ҳам ўз вақтида йиғиб-териб олиш мумкин. Биз шунга эришимиз керак.

Мен бир нарсаси жуда ачинаман. Бундоқ қарасак, ҳамма қишлоқ ҳўжалик машиналари орасида кам унум билан ишлатилган машина терим агрегатлари бўлиб қоляпти. Уни фақат бир мавсумда, шунда ҳам қисқа муддатда ишлатиб, янги мавсумгача тагин ремонт қиламиз. Ахир, ўйлаб қарайлик. Юк автомашиниси устига нормадан кўпроқ юк босиб, йил-йили охи ҳайдайди. У шу орада техника қаровидан бошқа ремонт қўрмайди. Нима, бизнинг терим машинаси ундан камми? Гап шундаки, мен юқорида айтгандек, терим техникасини яхшилаб ўзлаштириб ололмаётимиз. Техника қаровини бўлиб, тушуниб ўтказмаётимиз. Шу сабабли машиналар унумдан фойдаланишда катта тафовитлар юз берапти. Энг зарури механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлашга, уларнинг малакасини оширишга зўр берайлик.

Мен мавсум бошлангунча қанчада 4,5 та шогирд тайёрлаган, шу билан бирга, бригадасимиз ҳузурида очилган 40 кунлик курсда 40 та механик-ҳайдовчи ўз таърибимизни ўргатаман. Бошқалар ҳам шундай қилишса яхши бўлур эди.

Одатда ҳар йили курслар очилади-ю, унга кўпчила дуч келган кишилар жўнайтилади. Ачинчи билан айтиш мумкинки, баъзи жойларда ҳўжалик раҳбарлари бу масъула ва фалҳри касбга дуч келган қишларни юбараверадилар. У одам қўқиб келганда кейин иш берадими, йўқми, буни ўйлаб кўрмайдилар. Механизатор кадрлар тайёрлашга бундай муносабатда бўлиш мутлақо нотўғридир. Машина мустақкам қўлларда бўлсин. Чунки унга ҳамма кўз тикиб қолди, унга ҳамма ўрганиб қолди. Механик-ҳайдовчиликка шундай кишиларни ўқитайликки, у ҳўшёр, дид-фосатли, техникани сиқидиқидан севадиган киши бўлсин. Қисқа муддатли курсларда унча-мунча одам қўқиб чиққани билан рулни бошқаришдан бўлак тузук билимга эга бўлмаслиги турган гап. Бунинг устига курсни тамомлаган механизаторни ўз ҳолига қўйиб қўямиз. Инженерларимиз, таърибкор механизаторлар, ҳаммамиз қўқиб чиқди, энди ўз аврасини ўзи торта берадими, деб қараб турмасдан еш механизаторларга амалий ишда ёрдам берайлик, билганимизни билмаганларга кўнгил билан ўргатайлик. Асосан бу ишда ўз юрак қомусини ташаббус кўрсатсинлар. Илгўр механик-ҳайдовчилар биттадан-икитадан ёшларни шогирдликка олишсин. «Елғиз отининг чанги чиқмас, чанги чанга ҳам донни чикмас», деган ҳикмати мақол бор. Беш-ўнта илгўрлар билганини иш битмайди, дўстлар! Ҳаммамиз яхши ишласак, машина теримда умумий юксалишга эришамиз.

Бизнинг қўлимизга топишиб қўйилган терим агрегатлари оддий техника эмас. У мураккаб ва нозик. Уни мавсумга шундай тайёрлашники, агрегатларимиз яхши боқилган, совутиги отилган аргумоқдек ишласин. Терим мавсумига ҳали вақт бор-ку, деб ўтирмадан машиналаримизни барвақт сифати тайёрлаб қўяйлик. Унинг ҳар бир деталини бирма-бир қўздан кечирайлик. Менинг машиналаримиз ишлайди, деган ишонч ҳосил қилганимиздан кейингина уни пайкалларга киритайлик.

БУХАРЕСТАДАГИ КЕНГАШДА ҚАТНАШАЕТГАН ДЕЛЕГАЦИЯЛАР ШАРАФИГА ЗИЕФАТ

БУХАРЕСТ. 4 июль. (ТАСС). Бугун Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Руминия Социалистик Республикасининг Министрлар Совети Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг кенгашига келган делегациялар шарафига зиёфат бердилар, деб хабар қилади Агенпрес агентлиги.
Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Н. Чаушеску кенгаш қатнашчиларини Руминия Компартияси Марказий Комитети билан Руминия Социалистик Республикаси ҳукумати номидан қўзғиги табриклади. Зиёфат дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

ОЛИЙ УНВОН МУБОРАК

СССР Олий Совети Президиуми етти йиллик план топишриқларини бажаришда эришган жуда катта меҳнат зафарлари учун мавнасослиқ саноати ходимларидан 6 кишига 1966 йил 4 июль фармони билан

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берди. Шуллар орасида «Таштекстильмаш» тўқимачилик машинасозлиги заводининг ёгончи тонари Николай Иванович Орлов ҳам бор.

ҚАРДОШЛИК ТАБРИКЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Ракси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Ракси А. Н. Косигин Корей Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Ракси, Корей Халқ Демократик Республикаси Министрлар Кабинетининг Ракси Ким Ир Сенга ва КХДР Олий Халқ мажлиси Президиумининг Ракси Цой Ен Генга телеграмма юбордилар. Улар бу телеграммага Совет Иттифоқи билан Корей Халқ Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган шартноманинг беш йиллиги муносабати билан самимий табриклайдилар. Пролетар интернационализмининг оқиманоб принципларини гавдалантиришда Совет — Корей шартномаси, дейилади телеграммага, совет ва корей халқлари ўртасида қилган қўнғини тенглик, ўзаро ҳурмат ва қардошларча ўзаро ёрдамга асосланган традицион дўстлик ҳамда ҳар томонлама ҳамкорликнинг доим ривожлантириш ишида муҳим роль ўйнайди. Шартнома бизнинг умумий мақсадларимизга — социализм ва коммунизм улуғ ишининг тантанасига садоқат билан хизмат қилади.
Телеграммага айтиладики, шартнома Узоқ Шарда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда ҳавфсизлигини сақлашга қаратилган. Бу шартнома Америка империализми ва Жапония Корей реакциясининг авантюристни кирдиюрларига қарши индий оғҳлантиришдир.
Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин телеграмманинг охирида корей халқининг социалистик қурилишга, мамлакатнинг миллий бирлигига эришишда қанчонки ишда янги муваффақиятларга эришувини тилайдилар. (ТАСС).

Зафар samplari

КПСС XXIII съезди тарихий қарорларини оғҳиш амалга ошириш учун курашган Сирдарё областинидаги Фориш район меҳнаткашлари ана бир катта галабани қўлга киритдилар. Улар 33 минг 313 гектар ердаги галабани 23 кун ичида ўриб-йиғиб олдилар, давлатга пландаги 8 минг тонна ўрнига 8084 тонна дон сотдилар.

Пайриқўй районининг ҳўжаликчилари КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларига жавобан давлатга дон сотиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Давлат омондига 2795 тонна дон тўқидилар. Бу улкан зафарга Оқуновлар номи совхоз галабачилари катта ҳисса қўшдилар.

Район қолхозларида галаба ўрми-йиғими қизғин давом эттирилмоқда. Уруғлик фонди жамғарилляпти. Пайриқўйлар планга қўшимча яна 3 минг центнер дон топишриш мажбуриятини олдилар.

Гирдунов районининг қорғачилари КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларига руҳланиб, давлатга сўт сотиш прам йиллик планини ошириб адо этдилар.

Тошкент шаҳар саноатининг ходимлари КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошира бориб ва беш йиллигининг биринчи йили планини муддатидан олдин адо этиш учун курашини авж олдириб, қўпгина энг муҳим саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг олти ойлик планини 29 июлда бажарган.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИНИНГ КЕНГАШИ

БУХАРЕСТ. 4 июль. (ТАСС). Бугун тушдан кейин Бухарестдаги республика саройида Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши очилди.

Кенгашда қўйилган иштирок этмоқда:
Болгария Халқ Республикасида —

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Министрлар Советининг Ракси Т. Живков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. Тодоров, халқ мулофаи министри армия генерали Д. Жиров, ташқи ишлар министри И. Баев, ташқи ишлар министрининг ўринбосари И. Попов, Болгария Халқ армияси Бош штабининг бошлиғи генерал-полковник А. Семеретев, Болгария Халқ Республикасининг Руминия Социалистик Республикасидаги элчиси Г. Богданов;

Венгрия Халқ Республикасида —

Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар, Революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг Ракси Д. Каллаи, Революцион ишчи-деҳқон ҳукумати Раксининг биринчи ўринбосари А. Апро, ташқи ишлар министри Я. Петер, мулофаа министри генерал-полковник П. Цинеге, Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг бўлим мудри И. Парди;

Германия Демократик Республикасида —

Германия Бирлашган социалистик

тин партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, давлат кенгашининг Ракси В. Ульбрихт, Министрлар Советининг Ракси В. Штроф, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Э. Хонеккер, Германия Влолашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари Г. Аксен, Министрлар Совети Раксининг ўринбосари Г. Вейс, ташқи ишлар министри О. Винпер, миллий мулофаа министри армия генерали Г. Гомман;

Польша Халқ Республикасида —

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. Гомулка, Министрлар Советининг Ракси Ю. Цирякевич, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари З. Клещко, ташқи ишлар министри А. Рапацкий, миллий мулофаа министри Польша маршалли М. Спихальский, ташқи ишлар министрининг ўринбосари М. Нашковский, миллий мулофаа министрининг ўринбосари Броня генерали В. Ярузельский;

Руминия Социалистик Республикасида —

Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Н. Чаушеску, Министрлар Советининг Ракси Н. Г. Маурер, Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитети доимий президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари П. Никулеску —

Минил, Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари М. Дали, қурулти кучлар министри армия генерали Л. Селажан, ташқи ишлар министри К. Манеску;

Совет Социалистик Республикасида Иттифоқидан —

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, Министрлар Советининг Ракси А. Н. Косигин, ташқи ишлар министри А. А. Громико, Мулофаа министри Совет Иттифоқи Маршалли Р. Я. Малиновский. КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари К. В. Русаков, СССРнинг Руминия Социалистик Республикасидаги элчиси А. В. Васов;

Чехословакия Социалистик Республикасида —

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Президент А. Новотный, Ҳукумат Ракси П. Леонар, Ҳукумат Раксининг ўринбосари О. Шимунек, ташқи ишлар министри В. Давид, миллий мулофаа министри армия генерали В. Ломский.

Кенгашда Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қурулти кучларининг Бош қўмондон Совет Иттифоқи Маршалли А. А. Гречко ҳам иштирок этмоқда.

Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Н. Чаушеску кенгаши охида, Бухарестда келган делегацияларни чин қўнғилдан табриклади.

Биринчи мажлис Болгария Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Т. Живков раислигида ўтди.

Я Н Г И РЕЖАЛАР

САМАРҚАНД. («Совет Узбекистон» муҳбири). Кейинги йилларда Зарафшон воҳасида деҳқончилик маданиятини яхшилаш, ирригация-мелiorация ишларини ривожлантириш юзасидан талай тadbирлар амалга оширилди. Каттаўрғоч сув омбори реконструкция қилиниб, унда сув сақлаш ҳажми қариб 1 миллиард кубометрга етказилди. Пастдотром, Хатирин, Пайриқўй районларида сугориш шохобчалари яратиб, бир қанча янги ерлар ўзлаштирилди.

Самарқанд области партия комитетининг КПСС Марказий Комитети май Пленуми якунида ва области партия ташкилотининг вазифалари муҳома қилинган учинчи пленуми ана шундан қайд қилиш билан бир қаторда янги беш йилликдаги ҳаётни масалаларни таъкидлаб ўтди. Докладчи — области партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов ҳамда музокарада сўзлаган ўртоқлар мелiorациялаштиришнинг муҳим тadbирлари ҳақида батафсил тўхтадилар.

Шунингдек пленум мусобақадор Бухоро области ўзаро текшириш бригадасининг текшириш якунини ҳам қараб чиқди. Муҳома қилинган ҳар икки масала юзасидан қонкрет тadbирларни ўз ичига олган қарор қабул қилинди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Л. ЭРГАШЕВ.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ШУҲРАТНИ ҚЎЛДАН БЕРМАЙ

Фарғона областинидаги Қирғоқ району пахтакорлари кенгаши йилларда пахтачиликда кескин бурилиш ясадилар. Илгари энг қолоқ бўлган бу район деҳқонлари пахтачиликда прогрессив методлардан кенг фойдаланиш натижасида бирмунча муваффақиятларни қўлга киритишди. Район икки йилдан буён йиллик пахта тайёрлаш планини республикада биринчилар қатори бажариб, илгўрлар даражасига кўтарилди.

Ҳўш, районда бу йил аҳвол қандай? Қирғоқликлар бу йил ҳам илгўрликни сақлаб қўла оладиларми?

Хоразмликларнинг республика пахтакорларига қарата чиқарган мурожаати районнинг барча ҳўжаликларида қизғин маъқулланди. Бироқ, кейинги кунларда негадир жойларда гўза парвариши жуда сусайиб кетди. «Бешарик» совхозда 1700 гектар, Қирғоқ номи совхозда 1000 гектар, «Октябрь 40 йиллик» совхозда 1400 гектар, «Партия XX съезди» совхозда 1500 гектар ва «Москвал», «Искра» қолхозларида қариб 1000 гектар майдонда гўза яхши ривожланмаган. Районда 4000 гектар ердан экин йил бегона ўт босган. Қариб 7000 гектар майдондаги гўза ҳали шоналагани йўқ.

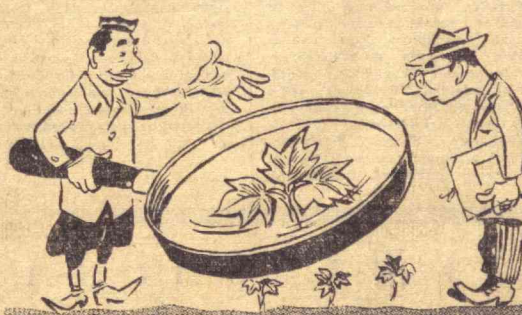
Ўтган йилнинг шу кунларида ҳамма ҳўжаликларда гўзалар бир сира сувга қондирлан эди. Бу йилчи? Эндигина 13500 гектар ердаги экин сугорилди. 8500 гектар майдондаги гўза сувсизликдан қовжираб ётибди. Ҳўжаликлари раҳбарлари ва мутахассислари сувдан тежаб-тегаб фойдаланиш чораларини кўришмапти. Экинлар икки смнадга сугорилмапти.

Ўзани оқилантириш ҳам ёмон аҳволда. 600 гектар майдондаги экин ҳалигача бир марта ҳам оқилантирилмаган. Бултур шу кунларда район ҳўжаликларида катта майдонларда гўза «шарбатга» қондирлан эди. Бу йил ана шу фойдаланиш тadbир ҳам унутилмади.

Асосан, «Бешарик», «Партия XX съезди» совхозлари на «Москвал» қолхозига аҳвол жуда ташвишли. Бу ҳўжаликларда ишчи кучидан, меҳнатлардан унумли фойдаланилмапти. Уларнинг раҳбарлари барча кучини гўза парваришига сафарбар этиш ўрнига, ўзининг баҳоналарини рўқаб қилиб юбордилар. «Москвал» қолхозига қўпгина кишилар гўза парваришида қатнашмай, ўз томонрасида ўралашиб қолляпти.

Район ҳўжаликларида гўза парвариши сугилисининг яна бир сабаби шундаки, далада ишлатилганларга зарур маданий-маиший шартлар яратиб берилмаган, марказлашган ошхоналар йўқ. Агар гўза парваришидаги ҳозирги ачинарли аҳвол теда яхшиламаса район бу йил шўҳратни қўлдан бериб қўйиш мумкин.

Э. МУЛЛАЕВ.

— Вой-буй, бу ерда пахта қачон очилади-ю, қачон терилади.
— Шошманг, гўзани кўриб сизга айтман, бир қарай-чи.

М. Воробейчиков тизлаган -расм.

УЧ ЖУРНАЛНИ ҚЎЛЛАНИБ...

ИҚТИСОДИЙ
ТЕМАДА

Илгирлари колхоз правленийеси жойлашган бино деворларига қолхозчиларнинг умумий рўйхати осиб қўйилар, унда кишиларнинг ой сайин ишлаган меҳнат қўлларининг ҳисоби бўлибди. Колхозчиларнинг меҳнат қўлларига олган авансларини эса фақат бухгалтериядаги дафтардангина билиш мумкин эди.

Кейинги йилларда меҳнат кунлари рақамлари бўйича иш кунига айланган, колхозчилар меҳнати-га ой сайин пул билан ҳақ тўлаш системаси жорий этилган, улар ўртадаги ҳисоб-китоб ишлари ҳам бошқача усул билан юритилган бўлиб қолди. Ҳозир биз бригадалар бўйича учта журнал жорий этилди.

Колхоз ишлаб чиқаришини оператив тарзда иқтисодий таҳлил қилиш учун бебаҳо қўлланма ҳисобланган шу журналлардан биринчиси «Дана журналы» деб аталади. Бу журналда агротехника қондалари, бажариладиган ҳамма ишларнинг турлари, вақти, брига-да ишлаб чиқаришга доир маълумотлар ва аввалги йилларга нисбатан таққослаш рақамлари ёзиб борилади. Анхирок қилиб айтганда, унда ғўзани ятанлаш, ўғитиш, сугориш, қатор ора-ларини юмшатиш, чеканка қилиш, ҳосил йиғим-терими муддатлари кўрсатилади.

Иккинчи журналда ҳўжалик ҳисоби топириқларнинг барча кўрсаткичлари бўйича қандай ба-жарилиши ёзиб борилади. Жур-налда колхозчиларнинг ойлик иш кунини, шу иш кунига тегишли ҳа-қи, нисбат, ойлик иш ҳақини ол-ган вақти ҳам қўйиб қилинади.

Яна шунинг айтиш керакики, иккин-чи (контроль) журналда дала-чилик ва чорвачиликда бажарила-нишга сарф-харajatлар асосан уч даврга бўлиниб, таҳлил қилиб борилади. Ҳар бир даврда бажа-рилган иш, сарфланган иш кунини ва унинг қиммати аниқланади. Та-ҳлил аниқлари колхоз правленийеси ва бригада аъзоларининг йиғилиш-ларида муҳокама қилиб борилади. Маъмурий ишларни бажаришда қанча тежам бўлди, қанча ортиқча сарфлар қилинди, булар атрофи-ча ўрганиб чиқилди.

Учинчи журналда эса меҳнатга ҳақ тўлаш ақс этган.

Бу уч журнални қўлданниш бри-гадаларда ҳўжалик икки ҳисоби-ни кенг жорий этишда катта роль ўйнамоқда. Паста етиштириш учун туш-материал ва меҳнат ҳара-жати-ларини тежашга эришмоқдаки. Унда мураккаб бўлмаган бу жур-наллар бригада бошлиқларининг ўзлари, табиқчилар ва оддий қол-...

ҳозирлар учун жуда фойдалу бў-либ, пухта ҳисоб-китоб юритиш учун асос бўлади.

Журналлар бригадала дала ший-понида сақланади. Колхозчилар ишдан кейин, дам олиш пайтлари-да ўз меҳнатлари эъзига олаёт-ган иш ҳақларини ҳар доим билиб борадилар, бир-бирларининг иши-ни назорат қилиб турадилар. Ариқ қазийда, далага ўғит чи-қаришда, сугоришда, хуллас барча ишларда қанча ҳақ олиш-ларини жуда яхши билишади.

Уч журнални жорий этиш ту-файли қандай натижаларга эриши-лаётганини қўйидаги мисоллардан кўриш мумкин. Утган ҳўжалик йи-лида 15 та бригаданинг ҳаммаси пахта тайерлаш пиланини тўла ва ошриб бажарди. Ҳосилдорлик ан-ча кўтарилди. Пахтачилардан план-даги 1.177 минг сўм ўрнига 1.630 минг сўм даромад қилинди. Бир центнер пахта етиштириш учун ишлаб чиқариш-молия пиланидаги 26 сўм ўрнига 19 сўм 92 тийин маблаг сарфланди.

Агар 1964 йилда ҳар иш кунин-нинг қиммати 2 сўм 88 тийинни ташкил этган бўлса, бултур 4 сўм 20 тийинга кўтарилди. Умуман ҳи ҳақи фонди бир йил ичида 1,6 ба-равар қўлайди. Ҳар бир пахтакор-нинг ўртача ойлик иш ҳақи 136 сўмга ўттири кетди. Сувчилар ва меҳнатдорларнинг ойлик иш ҳа-қи бундан ҳам ошиб кетди.

Бригадаларда ҳисоб-китоб иш-лари уч журнал бўйича юритилгани туфайли йиллик даромад тақсимо-ти ҳам тез ўтказилаётди.

Колхозчиларнинг 5 беш йиллик-нинг биринчи йилида ҳам аз меҳ-нат ва маблаг сарфлаб, кўп ва ар-зон деҳқончилик ва чорвачилик ма-хсулотлари етиштиришни қўла-иб ишлайётганлар. Ҳар бир бри-гада чорвачилик фермаси учун яна уч журнал очилди. Шу жур-наллар асосида бригадалар ишлаб чиқариш пиланларини тузиб чиқи-лар. Ери қишга тайерлаш, дала-чи маҳаллий ўғит ташвиш, қишқоқ ҳўжалик техникасини қўламга тайерлаш, чигит экишда қўллаб маблаг тежам қилинди. Ҳозир ғў-за парвариши ҳам зўр тежамчи-лик билан оlib борилади.

Бу йил Зарифшон қирғоғидаги бўз ерларни ўзлаштириш ҳисоби-га пахта майдонини 1530 гектарга етказди. Пахтакорлар ҳосилдор-ларини кескин ошириш учун агро-техника тадбирларини ўз вақтида, сифати амалга оширишди.

И. ЮНУСОВ,
Самарқанд об-ласт, Бўлунғур районидаги «КПСС XXII съез-ди» колхозининг бош бухгалтер.

Сирдарё об-ластадаги «Пахтаорол» совхозининг республикада хизмат кўрсатган пахта-кор Э. Лавонина бошлиқ бригадаси пахтадан йил сайин мўл ва арзон ҳосил етиштириб кетмоқда. Бригада коллективи КПСС XXII съезди қарорларига жавобан бу йил гектари-дан пиландаги 26 ўрнига 32 центнердан «оқ олтин» олиш ҳақида сўз берган. Шунга яра-ша ғўза парвариши сифатли ўтказилди, ҳар бир түп қўчатда кўпроқ шона ва гул ҳосил қилиш учун қўрашилди. Сиз ўнглаги суратда бригада бошлиғи ўртоқ Э. Лавонинини кў-риб турибсиз. Чапдаги суратда бригада ғўзани култивация қилиш пайти.

А. Тўраев фотолари.

КАРВОНБОШИ ЯНГИ МАРРАЛАР

Собитхўжа ана бугун жуда эр-та уйғонди. Ҳовлига чириб, ариқ-да шилдириб оқётган музден сувада юз-қўлини ювган, иш кий-имини кийди. У турки кеса кет-куррун суз таралган 15 гектари нарта томон йўл олди.

Мана, у кишлоқ оралда бори-пти. Ҳозир унинг ҳаёлидан нималар нечипти экан-а? Балки ўнча бугунги ишлар режасини тузает-гандир.

У кишлоқ беришб кетгандан пиланга етиб келганини ҳам сез-май қолди. Миришкор сувчи Нурулдин Рахмонов билан Азиз-жон Хонкелдиев ағгаларнинг бо-шини секинлашган эди.

Собитхўжа ана сувчиларнинг ишларидан мамун бўлиб, энди бошқа пайкалга ўтмоқчи эди, катта йўлдан «ўлат оти» билан меҳнаткор Мамасоли Олтиев келиб қолди.

Пилит-қиллар пайкал оралаб ғўза парваришини бошлаб юбор-дилар. Миришкор сувчилар ва қўшмадаги қилинган ғўзалар тоғи шабадасида сайиб тора-ди, текис шоналай бошлаган ғў-

залар икки қўнглини кўтарди.

Собитхўжа ана ана шу ғўза-ларга ҳавас билан тикилиб тур-ди-да, шилди қўнгли тўлаи шекил-ди, шийлон томон юрди. Унинг одати шунанки. Бир жойда тили турга қалайди. Ҳали сувчининг, хали трикторчининг анига бориб, уларни икки оғиз ширин сўз би-лан янги меҳнат зафарларига илоҳомлантиради. Ишда нуқсон кўриб қолгудай бўлса борми, аниб кетади. Ҳни тузатмагунча иш бошидан кетмайд.

Собитхўжа Ҳанимов пахтачи-лик бригадасига бошчилиқ қи-ла-бошлаганига 19 йилдан ошди. Бу йиллар у бошлиқ бригада аъ-золари учун зафарли йиллар бўлди.

1955 йили бригаданинг 50 гек-тар пахта майдонидан 21 цент-нердан ҳосил олинган эди. 1963 йили 130 гектар ерининг ҳар гек-таридан 35,7 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлиди. Бу кишлоқнинг қўла кириштирил-ди, бригада бошлиғи Собитхўжа Ҳанимовнинг ҳиссаси катта, у

пахтадан мўл ҳосил етиштирган-лиги учун 1958 йилда партия ва ҳукуматининг энг олий му-кофоти — Ленин ордени билан та-дирланди. Қишлоқ кеңаслари Со-битхўжанинг жонқирлигини кў-риб «фарзандларининг нар-вонбодини» дейишадиган бўлиш-ди.

Собитхўжа доимо эл хизмати-да. У бир неча марта район ва кишлоқ Советига депутат қилиб сайланган. Утган йили «Респу-бликада хизмат кўрсатган пахта-кор» деган фахрли ном эгаси бўлди.

«Қишлоқ юдуз» колхозининг ўр-тоқ Собитхўжа Ҳанимов бошлиқ бригадаси аъзоларининг бу йил-ги меҳнати янада катта. Улар Ҳоразм об-ласт пахтакорларнинг мувожазидан илҳомланди. 130 гектар ерининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишга аҳд қилинган.

М. ТУХТАСИНОВ,
Андижон об-ласт, Балиқчи райони.

КИМКИ ҚИДИРСА...

Тўғонбулоқ сойларидан ҳарсанглр устидан асов отдек салтиб, ки-йилдек саркаб ўтади. Сал нарида кулаган дарахт устида тиззалар-нинг қучоқлаб ўтирган Нишон Берданов очилардек атрофта ти-киларди.

Новаот ранг қоядаги ҳарсанг устида бир түп ниҳол эсбиди. Ноизония эсимдан ҳарсанг тош бағрини қандай тешиб чиқиди-кин? Таажуби?

Пастда ҳар бир тошнинг тағи-дан кўз ёшидай мийлараб бўлоқ суви чиқди. Шабомайда помиза, туй кўндалди бўлоқлар етти қават ер остидан қандай сизиб чиқ-кин?

Тоғ гуллари бағридан асалари-лар кутарилади. Асаларилар хоҳлаган гулга қўнавермайди. Виротаси бегона утга қўниб асалнинг тарихини бўзса сончи-лари йилларга йўлатмаёқ қалла-сини узиб ташлайди. Қизик, жо-нипорлар керасини гулнинг қандай сеиб қўнарини?

Нима учун ҳарсанг устида да-рахт эсбиди ер остидан бўлоқ си-зиб чиқиди? Сабобини билмасан у. Фақат бир нарсани билардики, дарахт ҳам, бўлоқ ҳам пастдан юнорига иттилади.

Одам билан табиқатнинг қандай-дир ўхшашлиги бор. Одам боласи ҳам юнорига иттилади. Иттилаган — олдига, иттилаган — орқага кетди. Табиқатнинг қонуни шун-дай. Нишон ана шуларни ўйларди.

Нишон ўша кундан бери итти-лади.

1930 йиллар эди. Нишоннинг отаси Бердимурод ана Зомида колхоз тузулишининг активлари-дан ҳисобланарди. У одамларни

колхозга даъват қиларди. Яна ҳўжалиқлар от-уловини, сугир-бузоқни қўзи қиймасди. Тўғриси, Бердимуроднинг сўзларига қўлоқ солмади. Қўлоқ солганлари ҳам ариқ ўрнига отла бориб, қўл унда иш қилиб, белига тутиган нойини ариқ лабидига чимда ўтириб ер-да яна отга миниб қайтиб келарди. Ўша кезлар Бер-димурод ана, омон бўлсам кўрар-ман — колхозга, бир киргандан кейин чириб кетгиларнинг пел-мас, деб қўйиб-пишиб юрарди.

Афсуслар у кишиларнинг ўзи сен-ган. Ўзи тартиб қилган колхозга ёлпасига кирганини кўра олмади. Ўша кунини кечкурун унинг то-қисига илган билан илганин унинг лаппа лаппалаб қўлиб сажиди олачалоқ соллар пайда бўлди. Ундан югюриб чиққан, она-сини Сухсурод деб деганга устунини қучоқлаб олди.

— Яна, нима бўлди? — қўрқиб сўради беш-олти ёшлардаги Ни-шон оласидан.

— Отани, оласи сўзининг да-вомини айтмоқчида. Унинг томо-ғига нимадир тикилганга ўхшар-ди.

Онаси галики туғатмаган бўлса ҳам, Нишон тушунди бу дахшат-чи.

Эрталаб Бердимурод аниги сунгити йўлга кўзатганларидея еш-гина бола қўзлари жондариб одамлар орасида уриниб-сўриниб юрарди.

25 яшар Сухсур унинг тиззаси-да, икки ўғли, атайида қўзи бил-дан есир қолди.

Олти ёшдан бошлаб Нишон бахтига иттиди. Унинг бахти ўша кезлар муштдек боши билан

ЛАВЗА

даштга чириб бошқоқ терганида, онасининг ўргини қайроқ тош билан қайраб берганида бошлан-ган эди.

Тиринчилик аниқса аяси фронтга юнганча отирилди. 15-18 ашлардаги Нишон юма юмш бўлса ҳаммасини қилди. Қўн-дан келганича фронтга ердан берди.

У ҳарсангларга урилиб шовул-лаб оқётган сувга, дарахтарга гул-гул қўниб эртаю кеч сайрай-диган тоғ бўлоқларининг чаг-чагига қўлоқ солиб ана шуларни ўйларди. Унинг қўзларида учқун илт олди.

Уруш ҳам тугалди. Қишлар-нинг юзига қон югурди. Ҳар бир қонданондан, ҳар бир остана-дан бахт кириб келди. Аяси ҳам қайтди.

Чўпонликни қилиб қолди. Зо-мин тоғларининг аткаларидан Ташбулоқ, Чукчулоқ, Ҳоробу-лоқда совхознинг суру-суруи қўзига боқди. Туёқ қўлайтирди. Ўн йилдан бери Зомин чўпонла-ри орасида унинг олдида туша-дигани, у билан беллашадиганлар кам.

1964 йил ҳар юз совлидан 160 тадан ортириб қўзи олганли-ги учун республикамиз тўли му-носабати билан Ленин ордени билан мувофотланди. Бу юксан мукофот уни яна юксаликка чорларди.

Ҳақ унга катта ишонч билди-риб Ўзбекистон ССР Олий Сове-тига депутат қилиб сайлади.

Нишон Бердановнинг олдида катта ҳам, кичик ҳам ўзига яра-ша маслаҳат билан келиб турарди. Кичик унинг олдида бир юмш билан келса қўнгли тасини то-пиб қайтади. Қишлар ўз депу-татига нақас берди Қоранчи киш-

логи тула-тўқис алектраштиради.

Бугина эмас, оддий чўпон, де-путат Нишон Берданов киши-ларнинг турмуши, дарди, ташви-ши — ҳуллас афродиди одам-ларнинг юрш турмуши, тиринчи-лиги қизиқтиради.

Нишоннинг онаси Сухсур она ҳар гал унга, «Бир қўнгли имо-рати — минг мақса збирати», «Олтин йиллик тоат-нобатдан бир соатли адолат яхши дейи-шди, болам» дейди.

Янгида Маъмур Сухсуров де-дан пилит «ёшлар — бебошлиқ» дегандирдики тулоюн қилиб, одамларнинг гашига тегди. Нишон Берданов аввал унга саза бериб, кейин жамонатини тарбиясига олиб берди. Маъмур шу неча-ча кўндалди одамлар айтмоқчи «ағарданган отдай» бўлиб ишлаб юрарди.

Унинг меҳри, саховати билан

камол топаётган, чўпонлик касби-ни яхши ўрганиб олган шогирд-лари ҳам бор.

Ҳа, одамлар дардини енгилла-тиш юни ерда қолдирмаслиқдан ортиқ бахт борми?

Ўзбекистон ССР Олий Совети-нинг депутаты, ордени чўпон, Нишон Берданов ана шундай бахтга муассар бўлганлардан би-ри. У 2 «Зомин» совхозидан мингдан ортиқ қўзни боқмоқда, бир неча йилдан бун ҳар юз совлидан 160-163 тадан қўзи олиб келмоқда.

У чўпон тағига таъниб ўр-тан қўз оғолди. Қўз-қўзлар ораси-га, меҳнати-бахти қучоғига от-ланди.

Зотан, у ўз бахтини интилиб, денгиз тағидида чиганқондай гав-хар тоғандай топапти

А. ШОНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг мах-сус мухбири.

ТЮПКОЧИЛАР ДАЛАСИДА

САРИОСИЕ, («Совет Ўзе-бекистони мухбири»). Машина деҳқонининг оғирини енгил қи-лади. Бунини Сарисое районида-ги «Коммунизм» колхозининг мохир механизатори Абдулат-тор Рўзқуллов бошлиқ комп-лекс механизациялашган зве-но мисолида кўриш мумкин.

Барча тала ишларини меҳа-нмалар ердидида бажарётган бу звенонинг 6 аъзоси ўтган йили ажойиб натижаларга эришди. Ҳар гектар майдондан 35 центнердан хирмои қўтарил-ди. Колхоз бўйича бир центнер пахтадан таннарх 23 сўмга тушган бўлса, бу звенода 12 сўмин ташкил этди. Ҳар бир ишловчи ҳисобига 23 тонна пах-та етиштирилди.

Бундай қувончли натижага чигит экишдан тортиб ҳосил йиғим-теримигача бўлган барча ишлар қудратли машиналар-нинг пўлат елкасига юклангани туфайли эришилди.

Ўтган йили машиналар кўр-сатган мўъжизанинг тўғриси бўлган механизаторлардан Ҳи бир киши бу йил янги ташкил этилган комплекс механизация-лашган звеноларга бошчилиқ қилмоқда. Бу звеноларнинг ҳаммасида меҳнатга нарядсиз система асосида ҳиқ тўланмоқ-да. Ғўза парваришидаги ишлар-нинг ҳаммаси фақат механизам-лар билан бажаришмоқда.

Берди Меликулов бошлиқ тўпкочи звенонинг аъзолари Абдулаттор Рўзқуллов звеноси

коллективи билан беллашган қарор қилдилар. Ҳар икки зве-но аъзолари гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етказиб бериш, ҳамма ҳосилини машина-да териб олиш учун қўрашил-тилар. Улар ўз ишбилардонли-гидан ағзаларининг ҳозирда-ноқ тахт қилиб қўйдилар. Шу қўзларда колхоздаги комплекс механизациялашган звенолар даласида бўлган кишининг қал-би қувончга тўлади. Пайкал-ларда бирор түп кам бегона ўз кўринмайди. Қатор ораси ўз вақтида юмшатилиб, озиқланти-рилган ва қондириб сугорилган ғўзалар яшнаб ўсаяпти, еппаси-га гулга қиряпти, мўл ҳосилдан дарак бериб турибди.

Берди Меликулов бошлиқ тўпкочи звенонинг аъзолари Абдулаттор Рўзқуллов звеноси

А. ХАЛИЛОВ.

сиз азот кислотаси цехининг ижодкор ишчи ва мутахассис-лари махсулот сифатини яхши-лаш соҳасида тинмай иш олиб бораётдилар.

Новадорлар ҳаракатига кат-та йўл очиб берилган. Корхона маъмурияти партия ҳамда каса-ба союз ташкилоти билан ҳам-корликда раціонализатор ва иxtиро-чиларни рағбатлантириш-нинг тақомиллашган усуллари-га амал қилмоқда. Ёнг яхши раціонализаторнинг ва иxtиро-чилик тақлифлари учун муко-фотлар белгиланган. Тақлиф-ларнинг тезроқ кўриб чиқи-лиш, жорий этилишига алоҳида эътибор берилган. Натижада ишлаб чиқаришга янги техника ва илгор технологияни жорий қилиш тезлашмоқда. Махсулот сифатини яхшилашга қаратил-ган тақлифлар қўлайлиқ қолди.

Ўтган йилнинг беш ойида тўланган раціонализаторлик тақлифларига қараганда бу йил деярли икки ҳисса кўп тақлиф-лар тушди. Улардан қўнчилиги ишлаб чиқаришга жорий этил-ди. Шу йўл билан 200 минг сўм маблаг тежалди. Ишлаб чиқаришнинг тақомиллаштириш, махсулот таёйирлашга қўйил-ғиш учун катта ишқониятлар очилди. В. Усачев, Ш. Зарипов сийғари ижодкорлар билан бу-тун корхонамиз коллектив фахрланайди. Улар шу йилнинг утган ойларидея 20 га яқин тақ-лиф бердилар ва ишлаб чиқа-ришга жорий этишда ўзлари актив қатнашдилар. Бу тақлиф-ларнинг жорий этилиши нати-жасида 40 минг сўм тежам қо-лиди. Бундай мутахассис ва новатор ишчиларимиз қўнйиб бораётганидан хурсандимиз.

Корхонамизини мўъжизалар мақони деганлар сира янгилиш-майди. Янги беш йилликда ми-нерал ўғитлар ишлаб чиқариш-ни қўлайлаштирди. Шу билан бирга сунтий тала ишлаб чиқа-риш ҳам йўлга қўйилди. Бу-нинг учун дастлабки ишлар бошлаб юборилди. Нитрон ҳеки тикланаяпти. Ацетлен, ацетла-кен целлюлоза цехлари ҳам қурилиш-монтаж ишлари тез-лаштириб юборилди. Ҳаво тақ-симлаш ҳекида газ компрессор-ларидан бир нечаси ўрнатилди. Ҳозир улар синаб қўйилмоқда. Янгида фойдаланишга топири-лади. Қурувчи ва монтажчи-ларнинг эътибори корхонанинг иккинчи навбатини ҳам бар-вақтдоқ нига туширишга қара-тилган.

Корхонамиз коллектив деҳ-қонларнинг мўл ҳосил етишти-ришга муносиб қўмалаш-иш учун ҳамма тадбирларни кўрмоқда. Биринчи қаврат со-циалистик мусобақасида ком-бинатимиз республика химия саноати корхоналари дарази-да илорлини етгаллади. Ўзе-бекистон ССР Министрлар Сове-ти ва республика касба-сою-злари Советининг қўмча Қизил байроғини ҳамда пул мукофо-тини олишга муассар бўлди. Байроқ ва мукофот химиклар-ни меҳнатда янги зафарларга руҳлантирмоқда.

С. КОРКО,
Новий химия комбинати-нинг директори.

АСАБНИ САҚЛАНГ!

Асабни бўш қилишлар... Уларнинг баъзилари сал нарсани аниқланадилар, ваҳимата туша-дилар, уйқусизликдан озор чекядилар. Баъзи-лари аса бўлар-бўлмаган жаҳллари чиқиб, шикан-сурондан танжам бўлидилар, қўнчили-ри билан ариямган нарсалар жақналашиб юрадилар. Бошқа бирлари аса бош оғриғидан шикоят қилиб, те-тарчайдилар ва ўзлари бажаретган ишни қўнғилдагидек қила олмай-дилар.

Асаб касаллигининг сабаблари узоқ вақт давомидида кишиларга аён эмас эди. Ҳозир маълум бўлишдики, бунга психик «травма» ҳодисаси сабаб бўлиб, бунда асаб системаси-нинг иши ниҳоятда оғирлашиб кетади, бу иш нерв процессларини қўнқалантириб, бузади.

Асаб касаллиги қўнғича узоқ вақт қўчи-лашдан бошланади. Лекин оғир аҳволга ҳаёт-да деярли ҳамма ҳам учрайди, асаб касали билан аса ҳамма эмас, айрим кишиларига оғирлиди. Иродаси мустаҳкам киши ҳар қан-дай шарафидида ҳам ўзини қўлга олади, ҳаста-лиқни ўз вақтида «қийолоғиди», натижада у бутунлай соғайиб, меҳнат қўнғилини ҳам асли ҳолига келди. Бу ўша кишидаги нерв про-

ВРАЧ МАСЛАХАТИ

цессларининг кучи, даражаси ва ҳаракатчан-лиғига боғлиқ. Афсуски, оғир шарафидида ҳам-ма ҳам ўзини қўлга олиб қолмайди.

Асаб касаллигининг кели-б чиқишига тарбия ҳам сабабдир. Масалан, оғилда бола туғилди, дейлик. Бахтиёр ота-она ўз фар-занди атрофида парвона бўлиб, унга ортинча эътибор билан қарай бошлайди. Ҳатто болада салгина мустандил ҳаракатини сезсалар ҳам унинг «олдинги ола бошлайдилар». Бундай тарбияда ўсган бола ўзига ҳамма вақт аҳа-минг беришларини, ой ҳам-қун ҳам унга бо-қилишни истайдиги. Бора-бора бу одат ўша ёш-нинг характерига синиб кетади.

Иродаси бўш қилишлар ариямган иш-чи-қирга ҳам ҳафа бўлиб, жаҳлданлиб юрадилар. Бундай кишилар бақириб дўқ қилишлари, додвой солиб йиғлашлари, ҳатто овозлари бу-ғилиб, тилдан қилишлари, палаж бўлишлари ва ҳўшдан кетишлари ҳам мумкин. Бу ҳолат тезда ўтиб кетувчан бўлади ва унинг тез ўти-ши қўнғича таққи муҳит таъсирига ҳам бо-ғлиқдир.

Асаб касалликлари орасида, психастения деб номланувчи ҳасталик ҳам борки, уни одамлар асабнинг бўшашиб кетганлиги деб би-

ладил

